2/8°
3536

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id477715451/1
Serbski Sorbisches institut Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id477715451/2
Serbski institut Sorbisches Institut

12 XII P-670
670

Ja ßym ſ tobu, praji tón Knjes, ſo bych
cźi pomhał.

Sswjedźeńſke prèdowanje

29. haprleje 1906

na ßwjedźenju ſchleſyſkeho towaŕſtwa

ſa ſnutſkowne miſſionſtwo

we Wojerezach

dźeržał

Jurij Jakub,
farař w Njeßwacźidle.

Kalhownja Maćicy Serbskeje
2/8° 3536

W Budyſchinje.
Cźiſchcźane poła M. Ssmolerja
1906.

M.S.
2 | 8
1787 b
1076

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id477715451/3 Serbski Sorbisches institut Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id477715451/4
Serbski institut Sorbisches Institut

W J. m.

Hnada naschcho Knjesa Jesom Khrysta; luboscź Boha Wótza a dostatk ßwjatcho Ducha budź ſ wami wſchitkimi! Hamjeń.

Lódź po morju jědźe nascha,
Wótzny kraj ßo pschibliži.
Wětry naß a žołmy trascha
K měru pak ßmy wjeseni.
Daloku my rejžu mamy
K wobydlenjam domjazym,
Tyschni ßebi požadamy
K brjoham wěčnje selenym,

w Khrystußu lubowana ßwjedźeńska woßada, tak my spěwamy dźenßa. — Ale, kak to? hdyž tu ani łódźe, ani wody, ani wichora njeje pſched naschimaj wočžomaj? — Schto, lubowani, měnicźe ßu ludźo prajili, jako ßu widźili, ſo Noah na ßuchej ſemi cźini kaſchcź wot jědloweho drjewa, jara wulku łódź, a tola daloko a ſchěroko njebě wohladacź ani morjo, ani wulka rěka? Njejßu woni jemu prajili: „ty błasnje! Schto chzesch ſ twojej ſchifu na ßuchej ſemi?“ Wón pak njepoßłuchaſche na to, ſchtož ludźo dźachu, ně: „pſches wěru je Noah, wot Boha napominany, tón kaſchcź pſchihotował k ſbožu ßwojeho doma.“ Pſchetož jako ßu ßo potom wſchitke ſtudnje teje wulkeje hłubiny rostorhnyłe a ßo wotewriłe njebjeſke wokna a ſemja ßo pod wodu ponuri, je kónz wſało wſcho, ſchtož žiwe běſche na ſemi, ſkhowani pak wostachu jenož cźi, kiž běchu ßo prjedy do Noachoweje łódźe podali.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id477715451/5 Serbski institut Sorbisches Institut

Lubowani, w naschich dnjach ßo też cžlowjekojo njedadźa Božemu Duchej ßwaricź, ale cžĕrja do wohenjoweje lijeńzy ßudneho dnja a torhnu ßobu dźĕcźi, njemóznych, ßłabych, wopuschcźenych. Ale Bóh je powołał pobožnych mužow a jim kasał łódźe wumoženja twaricź: kschescźijanske towarstwa sa skutki Božeho kralestwa: sa mißionstwo, sa bibliju, sa Gustav-Adolfsku wĕz a sa snutskowne mißionstwo, a teho dźeń my dźenßa tudy ßwjecźimy. Njepomyßlcźe ßebi, so njeby też pschecźiwo njemu ßo ßłyschecź dawało wußmĕchowanje a hanjenje ßwĕta, kaž pschecźiwo Noachej! „Schto dha chzecźe wumožerske łódźe twaricź na twjerdej semi? Nasche žiwjenje je tu derje salożene a sawĕscźene! Kóždy, kiž je hubjeny je ßam na tym we winje! Wostajcźe kóždeho pschi tym, hacž ßam mĕcź chze!“ Ale, lubowani, wĕrni kschescźijenjo widźachu hižom doprĕdka, wulke mutne wody tyschnoscźe, kiž ßo pschibližuja, a ßłyschachu hižom doprĕdka howrjenje wrótneho sbĕžka. Wĕrni kschescźijanszy mužojo cžujachu doprĕdka žałoscź sabłudźeneho a wopuschcźeneho luda, a prózowachu ßo sa njón łódźe wumoženja twaricź t. r. towarstwa sa snutskowne mißionstwo salożicź, kaž Wichern, a Fliednar a Löha ßu cžinili, a wjele druhich.

Tajke dobre towarstwo je też to lube Schlesynske towarstwo sa snutskowne mißionstwo w Liegnizu. To wjesy ßo, mohł rjez psches zyłu Schlesysku, wot jeneho města do druheho, wschudźom ßwoju pomoz poskicźujo, a dźenßa k wam do Wojerez. Też jemu njeje pobrachowało na hanjenju a wußmĕchowanju se strony ßwĕta, na jeho pucźach. Ale wono je pschi tym zyle troschtne a wjeßełe. Wono wĕ: tón Knjes je nam to pschikasał; a wono wĕri: wjesmy ßo dale, tak dołho hacž w ßwojim powołanju ßmy, junu budźe też nascha łódź sastacź na Araracźe Božeho

wumoženja, pod ßwětłom tučely, pod ſnamjenjom ßluba bjes Bohom a bjes nami.

Schto ßo wam ſda, lubowani, nimamy tehodla my ßo dźenßa praſchecź: kak móžemy ßo ßobu powjeſcź na tutej wumožeŕſkej łódźi? My Serbjo ßmy w tutej ßwjedźeńſkej hodźinje powołani, ßo ßobu ſtaracź, prózowacź, ßobu ßo modlicź, Knjeſowy ſkutk podpjeracź. Ma ßo to ſtacź tež wot naß? Kak móže ßo to ſtacź, tež wot naß?

Sſłyſchmy k temu tekſt:

Jerem. 30, 11.

„Ja ßym ſ tobu, praji tón Knjes, ſo bych cźi pomhał.“

To praji tón Knjes dźenßa temu lubemu ſchleſyſkemu towaŕſtwu ſa ſnutſkowne mißionſtwo, kotrež na ßwojim njepſchestawazym pucźowanju ßmilnoſcźe je dźenßa pola tebje luba ßwjedźeńſka woßada ſaſtało. — Ach, Knježe, daj jemu tudy hoſpodu namakacź we wjele, wjele wěrjazych wutrobach!

To praji pak tón Knjes, naſch Bóh, w tutym wokomiknjenju tež tebi luba ßerbſka Wojerowſka woßada. Kóždy wot naß je woßebje powołany; kóždeho wot naß trjeba tón Knjes Jeſuß woßebje; wy wſchitzy hromadźe macźe wobßwědczicź, ſo ßerbſkich wótzow wěra tež waſcha króna je a naſche heßło tamne: „my ßmy twoji, ſ tobu my dźeržimy ty ßyno Iſajowy!“ Pſchetož k temu ßy kóždemu ßlubił, ſo chzeſch ſ nim bycź, ſo by jemu pomhał.

Schto praji dźenßa na ßwjedźenju ſnutſkowneho mißionſtwa tón Knjes tebi luba ßerbſka Wojerowſka woßada?

Ja ßym ſ tobu, praji tón Knjes, ſo bych cźi pomhał.

1. Póſnaj ſ teho, kak nuſne je, ſo by tón Knjes ſ tobu był.

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id477715451/7 Serbski Sorbisches institut Institut

2. Sraduj ßo w tym, kak kraßne je, ßo tón Knjes cźi pomha.

Knježe Božo, žohnuj nam twoje ßłowo w Khryſtußu Jeſußu pſches ßwjateho Ducha. Hamjeń.

I.

Pſchińdu druhdy cžaßy, hdźež powſchitkowne poraženje zyły lud trjechi. Tajki cžaß běſche pſched runje 100 lětami ſa wótzny kraj, kotryž tehdy ßwoje najhłubſche poniženje pola Jeny ſhoni. A nimale 70 lět je trało, hacž ßmědźeſche njeſapomnity wulki khěžor wyſkacź: „kajke pſcheměnjenje pſches Bože wodźenje!“ Tamne poraženje naſcheho luda bě woßebje ſwonkowne było, w tych dołhich, cźežkich wójnſkich lětach: domach ſapuſcźenje a wonkach na dróhach cžrjódy proſcherjow a zyłe ſtadła wokoło błudźazych ßyrotow. Tuta ſwonkowna nuſa wubudźi tehdy prěnje ſkutki ßmilnoſcźe, tola hiſchcźe niz pod mjenom ſnutskowneho mißionſtwa, na pſchikład: ßyrotownje, khorownje, ſchule na kraju, wudźělowanje tunich biblijow.

A nětk, 100 lět poſdźiſcho leži na naſchim ludu nowe powſchitkowne poraženje. Naſch lud njeje wjazy tak khudy na ſwonkownym žiwjenju, kaž tehdy, ale wjele khudſchi w ſnutskownym žiwjenju. Tež tajki, kotryž to dobre ßwojeho cžaßa rad khwali, dyrbi póſnacź: naſtałe ßu nowe, něhdy njeßłyſchane nuſy luda.

Lubowani, dźěcźi maju nětk lěpſche ſchulſke roswuczowanjo dyžli prjedy, ale ſchule nimaju wjaz khwile, dźěcźi w nabožinje tak roswuczicź, a we wěrje tak wobtwjerdźicź, kaž by nuſne było, hdyž pſchichod młodeho luda wopomnimy. Pſchetož wjetſchi dźěl młodeho luda ſtupi, hdyž je ſchulu wukhodźił ſ molom też ſe ſtarſchiſkeho doma a wobroczi ßo — hdźe? Najbóle do měſtow, woßebje do wulkich měſtow, hdźež ßu,

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id477715451/8 Serbski Sorbisches institut Institut

pak zyle bjes khutneho wobkedźbowanja, pak tola domjazeho wobydlenja a ſtarſchiſkeho wotcźehnjenja paruja. A tak widźimy wulki, wulki lud wopuſchczeneje a bórſy ſabłudźeneje młodźiny tam wonkach w zuſbje. A waſchi ßynojo a waſche dźowki, lubowani, ßu też ßrjedźa bjes nimi; a wy njemóžecźe po waſchim měnjenju niczo wjaz ſa nich cźinicź! Niczo?! Njemóžeſch jim pſchecźelow pytacź, kiž bychu jich ſaſtupili?

K temu pſchińdu ſa wotroſcźenych: ſakonje pſchedßydlenja a ſaßydlenja, zyle po kóždeho woli, kotrež ßu wulke dźělby luda ſe ßwojich namrětych ſtatokow wuwjedźe a ßu ſtawy luda, něhdy bliſko ſtowarſchene, ßebi zuſe cźiniłe. Kak tola w naſchim cźaßu wulke ßyły luda, ßo na měſtna tlócźa, hdźež je po jich měnjenju najwjeßelſche žiwjenje, a pſchi padnu tej wulkej cźrjódźe tych njeſpokojnych, tych njewěrjazych, tych ſběžkarjow. „Ach, ſo bych wody doſcź měł w ßwojej hłowje, ßo bych ſabitych mojeho luda wopłakał!“ A twoji bratſja a ßotry, luba woßada, ßu też ßrjedźa bjes nimi, njewabi naß to k temu, něſchto ſa nich cźinicź, jenož, ſo ßo bojicźe, ſo ßami woſtajeni niczo njeſamóžecźe.

A nětk ſpomńicźe kóždy na jeniczku ſtaroſcź; ſpomńicźe na jenu nuſu ßwojeho žiwjenja. Ty ßy w zuſbje, ſchtó budźe tebje hoſpodowacź? ty ßy w nuſy, ſchtó budźe tebi radźicź? ty ßy domach wopuſchczeny, ſchtó budźe tebje w khoroſcźe wothladacź? twoji najlubſchi ßu daloko wot tebje, ſchtó budźe jim radźicź? twój lubuſchk ſteji w ſpytowanjach, dyrbi ßo poßylnicź pſchecźiwo ſawjedźenju k ſłemu, ſchtó budźe ßo po nim horjebracź? a hdyž ty naležnje ßo modliſch, ty měniſch, ſo ßy wopuſchczeny, ſo ßy ßam.

Měnicźe wy, lubowani, ſo ßměli kſcheſcźijenjo, něka jkeho cźežkeho ſkhorjenja dla, pſchi tajkej ſkładnoſcźi ſ profetom prajicź: „Ach, ſo bych ja w puſcźinje był, na hoſpodźe

zusomnikow, dha chzu ja mój lud wopuschczićź a wot nich cźahnycź“ — ně, ně — k nim ßo měcź, nad nimi ßo ßmilicź, to je twoje powołanje! A schtó budźe s tobu w tajkim prózowanju? To lube schlesyske towarstwo sa snutskowne mißionstwo? Haj, luby kscheszijano, to ßame a hischcźe drusy cźlowszy pomoznikojo. Ale dale pschede wschěm tón, kotryž tebi dźenßa praji: „Ja ßym s tobu.“ To je tón, kotryž je tež ßlubił: „schtóž tych hubjenych jenož s khanku symneje wody napowa, temu to njebudźe njesapłacźene wostacź,“ dokelž to wschitko wot teho Knjesa Jesußa horjewsate budźe, jako wón wo to proßył był. Jako Jesuß na kschižu žałoscźische: „mi chze ßo picź!“ dha, kaž naschich wótzow jedyn pißa, sastachu rěki na semi nastróżene, a chzychu jeho napojecź. Ale wone njeßmědźichu. A wody delkach w žiłach semje kłapachu do ßwojich skałojtych scźěnow a chzychu won, jeho napojecź. Ale wone njeßmědźichu. A mróczele horjekach w lofcźe sastachu a chzychu ßo dele puschczićź jeho wobkrjepicź a napojecź. Ale wone njeßmědźichu. Boża stwórba to njeßmědźische. Lubowani, jena duscha to ßmě, to ßy ty, hdyž ty wot Jesußoweje laczžnoscźe honjeny, k jeho laczžnym, tradazym ßobubratram stupisch, a to nusne wokschewjenje jim poskiczźisch. Dha praji tón Knjes tebi: „Ja ßym s tobu“ a wón praji to dźenßa tebi, luby ßerbski bratsje, luba ßerbska ßotra, kiž ßo hotujesch do dźěła ßmilnoscźe w snutskownym mißionstwje stupicź. A wy, lubowani, pósnajecźe, kak nusne je, so chze wón s wami bycź, „pschetož kak wjele jeho horjewsachu, tym da wón móz, so bychu Boże dźěczi byli.“

II.

Hdyž my tak w Božim ßwjatym mjenje do dźěła stupicź chzemy a poczinamy wołacź: pomhaj nam Knježe!

SLUB Wir führen Wissen. http://digital.slub-dresden.de/id477715451/10 Serbski Sorbisches institut Institut

dha tón Knjes praji: „Prjedy dyžli budźa wołacź, chzu ja wotmolwicź.“ To je tak naſcheho Boha miłe, luboſcźiwe waſchnje. Hlajcźe, hižom hdyž ßmy tudy ſhromadźeni k ßerbſkim ßwjedźeńſkim kemſcham, dha je to dar Boži, ſo kóždy ßłyſchimy ſ naſchim jaſykom rěčźecź te wulke dźiwy Boże.

A praj mi, luba ßerbſka ßwjedźeńſka woßada, njeje tón Knjes pola tebje hižom rjenje a móznje pomhał ſe žohnowanym ſapočźatkom w ſkutkach ſnutſkowneho miſſionſtwa? Pſched zyrkwinymi durjemi ſteji dźenßa blido ſe ßerbſkimi łopjenami. Tam widźiſch ſnateho „miſſionſkeho póßła“, pſches wjele lět ßo wón hižom cźiſchcźi — we Wojerezach. Tam widźiſch tydźeńſke pobóžne łopjeno: „Pomhaj Bóh“, do kotrehož němotſi waſchich duchownych tak rjane powjeſcźe a naſtawki piſſaju, a kiž woßebje ſnutſkownemu miſſionſtwu ßłuži. Bjerćźe ßebi, kiž wy jo hiſchcźe njeſnajecźe darmo ßobu dom a ſkaſajcźe ßebi je potom. A wobhladajcźe ßebi te rjane knihi, „ßerbſkeho knihowneho towaŕſtwa“ bjes wami derje ſnateho a kupcźe ßebi te a drnhe knihi, kotrež hiſchcźe nimacźe. To je ſkutk ſnutſkowneho miſſionſtwa. Němk, hdźež tak wjele hubjenych piſſmow do luda ßo roſpſcheſcźěra mamy dobre piſſma do domow pſchinjeſcź, — a Sſerbjo, dźak Bohu, hacž dotal ſ zyła žanych bjesbóžnych knihow nimaju. Sradujcźe ßo, ſo tón Knjes w tym hižom pomhał je.

A němk ta ſtaroſcź wo lud, woßebje wo młody lud w zuſbje. Woni dźeja daloko precž, daloko do Němzow. A ty ßam běſche ßnano bjes nimi, abo budźeſch bjes nimi. A ty ßy ſrudny, pſchetož ty wſchak móžeſch němſzy rěčźecź ſ ludźimi, ale ſ twojim Bohom ßy wucźeny rěčźecź w macźeŕnej rěczi. Kak to póńdźe? „Kak bychmy móhli Knjeſowy khěrluſch ſpěwacź w zuſym kraju?“ A hlaj, kak je tón Knjes też w tym hižom pomhał. Kak tu khwilu

w Barlinje ſteji ſe ßerbſkimi kemſchemi njemóžu prajicź, ale w Draždźanach ßu pſches nětk 58 lět, kóžde lěto ſchtyri krócź ßerbſke prědowanje ſe ßerbſkej ſpowjedźu a ßwjatym hamtom. A wy njemóžecźe ßebi myßlicź, kajke wjeßelo to je, hdyž na praſchenje: „ſ wotkel?“ to wotmolwjenje rěkaſche: „ſ Wojerowſkeje woßady“. Lubowani, pſchi tym blidźe ſe ßerbſkimi łopjenami doſtanjecźe ſnamjeſchka ſ pſcheproſchenjom na ßerbſke kemſche ſa Boži lnd w zuſbje. Bjećźe je ßebi ßobu dom ſa ßebje abo ſa waſche dźěcźi. A lubowani, khwalcźe Boha, ſa tajke ſpočžatki w dźěle ſa ſnutskowne mißionſtwo. A khwalcźe jeho tež ſa to, ſo nětk tež we waſchich lubych Wojerezach w poſběhnjenej ſchule ßerbſkim präparandam tak rjana ſkładnoſcź data je, k pſchihotowanju na ßerbſke wučeŕſke ſaſtojnſtwo. Tón Knjes je pomhał a budźe dale pomhacź, wſchudźe hdźež ßo młodźina ſhromadźuje w kſcheſcźijanſkich towaŕſtwach wot duchownych abo wučerjow ſałoženych, hdźež ßu młodźi ludźo tež wjeßeli, ale tak, ſo móže tón Knjes Jeſuß ſtajnje bjes nimi bycź. „Kcźějaza młodoſcź, ty nadźija pſchichodnych cžaßow, ßłyſch wſchak, ta luboſcź cźe woła ſe wſchitlich haßow.“ Hlaj, tón Sbóžnik ma ßwoju ruku wupſcheſtrjenu, daj ßej pomhacź!

Ssměm dha hiſchcźe na jedyn ſkutk luboſcźe pokaſacź w ſnutskownym mißionſtwje? Na ſkutk diakonißinſkeje ßłužby pſchi khorych, woßebje bědnych dźěcźi? We Wojerezach ßłužitej dwě ßmilnej ßotſi. A ty luba ßwjedźeńſka woßada, kak budźeſch ty wobſbožena, hdyž ſ twojeje ßrjedźiſny tež tajke pſchińdu. Kajki dar je tajka ßłužobniza Knjeſowa, kotraž khorych wopytuje a wothladuje, ßo žaneho dźěła njeboji, a wſcho, ſchtož cžini, wobhladuje jako temu Knjeſej cžinjene. Njech je mi dowolene tu prajicź, ſo mam w ßwojej woßadźe dwě ßmilnej ßotſje, dwě diakoniße, tu jenu dlěje hacž 10 lět, tu druhu nětk w 3. lěcźe; wobej ſtej Sſerbowzy; wo jeju dźěle a ßwěrnoſcźi ßłyſchcźe pola naß!

Hlaj, luba ßwjedźeńſka Wojerowſka woßada, tón Knjes cźi praji: „Ja ßym ſ tobu, ſo bych cźi pomhał“. Póſnajcźe, ſchtož tón Knjes hižom dotal ſa waß cžinił je; dajcźe ßo wodźicź ßwojim duchownym, wucžicź lubemu ßwjedźeńſkemu ſchleſyſkemu towaŕſtwu ſtupcźe do dźěła poßłuſchni temu jenemu, kiž rěka: Jeſuß Khryſtuß, wczera a dźenßa a tón ßamy tež do wěcžnoſcźe. Dha budźe rěkacź wot waß: „Wy ſcźe tón wuſwoleny narod, to kralowſke měſchniſtwo, lud dobycźa, ſo byſchcźe wy pſchipowjedali, poczinki teho, kotryž waß je powołał ſ teje cźmy na ßwoje dźiwne ßwětło.“ A hdyž w tutej ßłužbje wjele prózy na waß cžaka a pſchi tutym bědźenju wjele ranow a mało wokſchewjenja, dha troſchtujcźe ßo mózne ſ tym ßlubjenym pſchewinjenjom:

Kak budźe nam hdyž budźe dobědźene
To cźežke bědźenje najpoßledne,
A naſche duſche domoj pſchiwjedźene
Nuts poczahnu do templa kraßnoſcźe.
Hdyž poßledni próch ſ nohow wottſchaßeny
A poßledni pót ſ cžoła ſetrěny,
A poßledni ſtrach budźe pſchewinjeny,
A ſ bliſka widźimy, ſchtož wěrjachmy. Hamjeń.

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id477715451/14
Serbski institut Sorbisches Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id477715451/15
Serbski Sorbisches
institut Institut

SLUB
Wir führen Wissen.
http://digital.slub-dresden.de/id477715451/16
Serbski Sorbisches
institut Institut